

**Свіча**

**запалена**

**від серця**



**Книжка духовно  
народи єднає.**

**У ній спільне і різне  
тому й силу має.**





# На полицку вчителю світової та української літератури

Підготувала  
Саламаха Т. Я.  
вчитель світової літератури  
Школи № 2011, Шостка

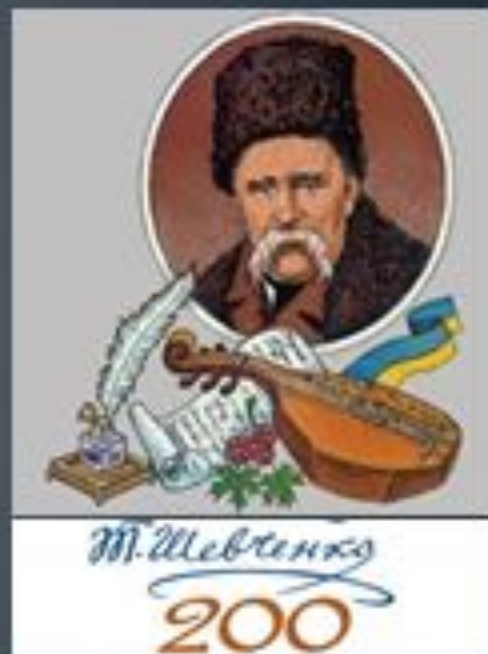


*М. Шевченко*

200

# ДІАЛОГ КУЛЬТУР

Шевченко і світова література



# *Свіча запалена від серця*

**І пішов молодий Шевченко у світи, щоб відкрити нам стовпи, на яких тримається людина і людський світ. Пішов, щоб оспівати Любов і Красу, Добро і Правду, щоб ми зробили це своєю вічною піснею. У кожного – свій Шевченко, бо всяк вибирає в його спадщині те, що йому найближче. Всяк бере у Шевченка стільки, скільки здуха. Всяк пише про нього так, як може.**

## Більше уваги міжкультурним зв'язкам у процесі вивчення літератури

Вимога часу – забезпечити якісно новий рівень літературної освіти. Це означає, що треба навчити учнів користуватися цією освітою, **уміти свідомо сприймати художні твори, тобто порівнювати, аналізувати й інтерпретувати їх.** Моє бачення цієї проблеми складається із багатьох аспектів, один з яких – вивчення української літератури в контексті світової. Єдність національного і загальнолюдського виявляється у творчих зв'язках митців, в перегуках проблематики, ідейно-тематичної спрямованості творів.

# Урок на тему

## Перегуки поезії Миколи Некрасова з поезією Тараса Шевченка.

**Слова емоційно-значимими словами бачили.** У творчому доробку Некрасова значне місце посідають вірші, присвячені товаришам, однодумцям: "Роздуми біля парадного під'їзду", "Тургенєву", "Белінський", "Пам'яті Добролюбова", "Поету" (пам'яті Шиллера), "На смерть Шевченка" та ін.

— Які почуття викликав у вас вірш російського поета, присвячений нашому співвітчизникові?

— Що вам відомо із уроків української літератури про роль Миколи Некрасова в долі Тараса Шевченка?

— Назвіть теми поезії, спільні для Т. Шевченка та М. Некрасова.

— Простежте тему жіночої долі й народних страждань у ліриці М. Некрасова та Т. Шевченка.



# Шлях до гармонії душі.

Тема: Проблема морального вдосконалення людини в романі Д. Дефо "Шість тижнів і нещодавні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо".

Робота за малюнком Шевченка

Подивіться уважно на малюнок Т. Шевченка. Які деталі свідчать, що це малюнок до роману Д. Дефо "Пригоди Робінзона Крузо"?

- ❖ Чи можна визначити точно, до якого епізоду роману цей малюнок?
- ❖ Що у композиції малюнка, його кольоровій палітрі допомагає зрозуміти: Робінзон читає Біблію?
- ❖ Зверніть увагу на постать Робінзона на малюнку. Як ви вважаєте, що привабило Шевченка в образі, який створив Д. Дефо?
- ❖ Які нові риси цього образу вам відкрилися завдяки малюнку Т. Шевченка?



# «Крізь людський біль проступає вселюдське»

(О. Гончар)

Біафасі уфас-зіст-бісасіа атфасіі  
Ц. В. Гете «Фауст» і моска  
Т. Шевченка «Катерина»



Підумайте: куди ви увішли: соціологів, психологів, моралі заторів.

- Як ви оцінюєте поведінку Фауста і москаля щодо жінок?
- Чи можна назвати кохання Маргарити та Фауста, Катерини та москаля справжнім?
- Як ставиться сучасне суспільство до подібних ечінків? Чи засуджує таке кохання?
- Як почували б себе Маргарита та Катерина в сучасному суспільстві?
- Який урок має винести кожен із даної історії?
- Які поради ви б дали обом дівчатам?



## Причини популярності образу Прометея

### «Літературні паралелі»

Есхіл присвятив титанові ряд трагедій, з яких збереглася лише одна - «Прометей закутий». Прометей Есхіла втілює розум і силу духу, волелюбність і велич подвигу в ім'я щастя людей.

За нового часу образ титана Прометея знаходимо у творах Гете, Байрона, Шеллі, він надихав славетних майстрів пензля Мікеланджело, Тиціана, Рібейру, композиторів Бетховена, Ліста, Скрябіна.

Образ Прометея надзвичайно популярний в Україні. У своїх творах його подвиг уславили Т.Шевченко, І.Франко, Леся Українка, А.Малишко.

# Урок компаративного аналізу творів Мацуо Басьо і Тараса Шевченка

•Робота в групах. Заповнення таблиці "Поетичне асорті".

	I ГРУПА	II ГРУПА
<b>Художній світ поезії</b>	Т.Шевченко. «Садок вишневий коло хати...», «За сонцем хмаронька пливе...»	М.Басьо. Хоку
<b>Природа</b>	« Садок вишневий коло хати», вечірка віронька став», «за сонцем хмаронька пливе», «стуман... закрийся море»	Краплинки роси, всохла гілка, старий ставок, плакуча верба. Сакура, розквітла слива, біла квітка лотоса
<b>Звуки</b>	Хрущі гудуть, Соловейко співає	Сплеск води, тріск гілки, крик журавля
<b>Кольористика</b>	Білий цвіт вишневий, рожевий, червоний, синій, сизий, сизий	Зелений, білий, рожевий, сизий, чорний
<b>Образність, Зменшувальні слова</b>	«Вечірка віронька встав», «червоні поли розкилав», «сонце спатоньки гове», « покриває, моє мати дитину», « рожева паленка»	Плибока осінь, соловей-душа, місяцю соромно, киплять сльози, шолудивний світ, заснула верба плакуча
<b>Образи-символи</b>	« Садок вишневий коло хати», « і сонце спатоньки гове у синє море»	Лотос, сакура, хризантема

## **«Тарас Шевченко та Святе Письмо»**

Інтерес Т. Шевченка до Біблії стимулювався особливим змістом його релігійності. Він свого Бога («великого Бога») шукав, вів з ним нескінченний діалог, і процес тих болючих богошукань, внутрішніх монологів і дискусій породжував не тільки поклоніння, а й сумнів, і докір, і богоборство, бо замість правди поет бачив скрізь лише «кровавії ріки сльоз» — «а Бог бачить, та мовчить, гріхам великим потурає».



**ПАРАС ШЕВЧЕНКО - УГОСПЕРАЛПОР ШЕДЕВРИВ  
СВИТОВОЇ ЛЕПЕРАЛПУРИ  
ДО 200-РІЧЧЯ З ДНУ НА РОДЖЕННУ**



«Діоген», 1856 р.



«Телемак на острові Каліпсо», 1836 р.



«Смерть Сократа», 1837 р.

## Тарас Шевченко та європейська література



«Король Лір». Композиція на  
тему однойменної трагедії  
Шекспіра, 1843 р.



Ілюстрація до поезії М. Лермонтова  
«Умирающий гладиатор»

# Дослідницька робота Шевченко і Схід

Свої естетичні враження від Сходу, вилиті в поетичних строфах та численних малюнках, поет- каторжник доніс до рідного народу крізь призму трагедії, в похмурих тонах. Це переважно крик душі, а не те замилювання, в результаті якого вся Європа в часи Гейне стала передзагадковим Сходом на коліна.





# Шегинівська Шевченкіана

## АКРОВІРШ

Тарасе, орле сизокрилий,  
Ти так високо літав по Україні,  
Ніс правду, надії, вольнії мрії,  
Пророчес слово –  
Усе нам приніс,  
Та були злі люди,  
Що сильно хотіли  
Обрізати крила тобі,  
сизокрилий,  
Клятві вороги так і не зуміли,  
Та життя саме в тебе  
Крила забрало  
У неволі, в чужім краю  
Саме поховало...  
Ой! Почекайте...  
Сльоза покотилась,  
Україна – сирота  
Без сина лишила

*Кривейко Наталя*

Тобі, Тарасе, ми вірші  
присвячуємо,  
Молитви до Бога шлем  
Одинами тебе шануємо,  
Ворогам «Кобзаря»  
зачитуєм  
Пізаємо тобі пісень.  
Шевченко був кріпацький  
син  
Ангельгарду і його сину  
служив,  
Велику заповітну мрію мав  
Литав книжки і малював...  
Елементарні ці знання  
Завчили бути сильною  
людиною:  
Лохати хату батьківську і  
рідний край,  
Зберігати й розмовляти  
мовою українською.

*Тамара Гринишин, завідувач  
бібліотеки с.Шегині*

Тяжко Шевченко у дитинстві жив,  
Бо він, малою дитиною, осиротів,  
Повмирали батько й мати  
І йому довелось рано працювати.  
Він пішов наймитувати,  
Щоб було де переночувати.  
Тяжко в пана працював,  
Тяшком-нишком віршички складав  
Й за халягу їх ховав.  
Як він взяв перо у руку,  
Зразу думав про науку.  
У бур'яні весь час писав,  
Туту-сютук на папері викладав.  
Дуже гарно він писав,  
А ще краще малював.  
Влітку вирішив намалювати з натури,  
Де з Сошенком Іваном познайомився  
біля скульптури.  
Позитивна дружба з Гребінкою на  
нього вплила,  
З-під пера балада «Причинна»  
записалась.

*Козак Світлана*

**Виховні заходи,  
присвячені 200-річчю  
Тараса Григоровича Шевченка**

**«СЕРЦЕ, ЗБОЛЕНЕ ПУТЮЮ ЛЮБОВІ...»**

**ЖИТТЮ ТВОРЧОЇ ДОЛІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА  
ПІЯ МИХАЙЛА ЛЕРМОНТОВА**

**АЛЕЄЯ ПУТЮЮЮ ЗЕМЛЮ**

# АПОСТОЛ ПРАВДИ І НАУКИ

*Цього рокувся прогресивна громадськість України  
вшановує ім'я великого поета, драматурга, прозаїка,  
талановитого та політичного діяча, фольклориста,  
етнографа, сіяча розумного, доброго, вічного, Генія і  
Пророка нашої нації      Тараса Григоровича*

*Шевченка.*

*Щоразуніби заново відкриваємо ім'я поета.*